27 februari 2025

Grondwettelijk Hof

PERSBERICHT
ARREST 37/2025

Het is discriminerend dat inzake internering geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen de beslissingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij met betrekking tot uitgaansvergunningen

Een persoon die is geïnterneerd en geplaatst in een inrichting tot bescherming van de maatschappij stelt cassatieberoep in tegen een vonnis van de kamer voor de bescherming van de maatschappij waarbij hem uitgaansvergunningen worden geweigerd. De wet betreffende de internering voorziet echter niet in de mogelijkheid om een cassatieberoep in te stellen tegen de beslissingen inzake uitgaansvergunningen, terwijl die wet wel daarin voorziet voor de beslissingen inzake beperkte detentie. Het Hof van Cassatie vraagt aan het Grondwettelijk Hof of dat verschil in behandeling discriminerend is.
Het Hof beklemtoont dat een vrijheidsberoving een ernstige impact heeft op iedere persoon, en in het bijzonder op kwetsbare personen, zoals geïnterneerden. Volgens het Hof kan een beslissing van de kamer voor de bescherming van de maatschappij met betrekking tot een uitgaansvergunning een aanzienlijke impact hebben op de situatie van de geïnterneerde en kan de toekenning van een uitgaansvergunning van wezenlijk belang zijn voor het welbevinden van die persoon en/of zijn re-integratie in de maatschappij. Het Hof besluit daaruit dat het onevenredig is dat de wettigheid van de beslissingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij met betrekking tot uitgaansvergunningen niet door het Hof van Cassatie kan worden gecontroleerd.

1. Context van de zaak

Wanneer een persoon met een geestesstoornis een misdaad of wanbedrijf heeft gepleegd, kan die, onder bepaalde voorwaarden, worden geïnterneerd. Wanneer de betrokkene wordt geplaatst in een inrichting, vindt er een automatische periodieke controle plaats voor de kamer voor de bescherming van de maatschappij. Dat rechtscollege kan, onder bepaalde voorwaarden, uitvoeringsmodaliteiten van de internering toekennen, zoals de uitgaansvergunning of de beperkte detentie. Een uitgaansvergunning laat de geïnterneerde toe de inrichting voor een bepaalde duur van maximaal 16 uur te verlaten. Zij kan aan de geïnterneerde worden toegekend om affectieve, sociale, morele, juridische, familiale, therapeutische, opleidings- of professionele belangen te behartigen, om een medisch onderzoek of een medische behandeling te ondergaan, of om zijn sociale re-integratie voor te bereiden. De beperkte detentie laat de geïnterneerde toe om de inrichting regelmatig te verlaten voor een maximumduur van 16 uur per dag. Zij kan aan de geïnterneerde worden toegekend om therapeutische, professionele, opleidings- of familiale belangen te behartigen.

In deze zaak heeft de kamer voor de bescherming van de maatschappij geweigerd om uitgaansvergunningen toe te kennen aan een persoon die is geïnterneerd en geplaatst in een

inrichting tot bescherming van de maatschappij. Die persoon heeft tegen die beslissing een cassatieberoep ingesteld. Het Hof van Cassatie stelt echter vast dat cassatieberoep kan worden ingesteld tegen de beslissingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij inzake beperkte detentie, maar niet tegen die inzake uitgaansvergunningen (artikel 78 van de wet van 5 mei 2014 « betreffende de internering »). Het Hof van Cassatie vraagt aan het Grondwettelijk Hof of dat verschil in behandeling strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet).

2. Onderzoek door het Hof

Volgens het Hof beoogt de beperking van het aantal beslissingen waartegen cassatieberoep openstaat vertragingen van de procedure te vermijden, snel uitsluitsel te bieden over de uitvoeringsmodaliteiten van de internering en een toevloed aan cassatieberoepen te vermijden. Bovendien beoogde de wetgever een vereenvoudigde en versoepelde procedure inzake de toekenning, aanpassing, schorsing en herroeping van de uitvoeringsmodaliteiten van de internering. In het licht van die doelstellingen oordeelt het Hof dat het pertinent is dat een cassatieberoep wordt uitgesloten voor beslissingen inzake uitgaansvergunningen, maar niet voor beslissingen inzake beperkte detentie. De wetgever heeft de uitgaansvergunning immers opgevat als een minder structurele uitvoeringsmodaliteit dan de beperkte detentie. Het is ook waarschijnlijk dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij frequenter en vaker op korte termijn uitspraak dient te doen over verzoeken tot toekenning van een uitgaansvergunning dan over verzoeken tot toekenning van een beperkte detentie.

Het Hof beklemtoont niettemin dat een vrijheidsberoving een ernstige impact heeft op iedere persoon en zeker op kwetsbare personen, zoals geïnterneerden. Volgens het Hof kan een beslissing van de kamer voor de bescherming van de maatschappij met betrekking tot een uitgaansvergunning een aanzienlijke impact hebben op de situatie van de geïnterneerde en kan de toekenning van een uitgaansvergunning van wezenlijk belang zijn voor het welbevinden van die persoon en/of zijn re-integratie in de maatschappij. Het Hof besluit daaruit dat het onevenredig is dat het Hof van Cassatie de wettigheid van een dergelijke beslissing niet kan controleren.

3. Besluit

Het Hof oordeelt dat artikel 78 van de wet van 5 mei 2014 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het niet erin voorziet dat een cassatieberoep kan worden ingesteld tegen de beslissingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij inzake uitgaansvergunningen.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De tekst van het arrest is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : Frank Meersschaut | 0475/325.218 | Tim Souverijns | 02/500.12.21 | Thomas Leys | 02/500.12.60

Volg het Hof via LinkedIn